

EULITA – European Legal Interpreters and Translators Association

EULITA je evropska krovna organizacija združenj sodnih tolmačev, ustanovljena jeseni leta 2009 in je vsebinsko sovpadala s pripravo direktive EU 2010/64, ki predpisuje, da je kakovostno tolmačenje v policijskih in sodnih postopkih človekova pravica. Direktiva prvič govori tudi o dolžnosti držav članic, da zagotovijo ustrezno izpopolnjevanje in preverjanje sodnih tolmačev, saj se je praksa na tem področju močno razlikovala. V nekaterih državah članicah EU do te direktive sploh ni bilo posebnih predpisov glede sodnih tolmačev, drugod je sodni tolmač lahko postal vsak absolvent jezikoslovnih študijskih programov, v nekaterih državah, med njimi tudi v Sloveniji, pa morajo sodni tolmači opraviti vsaj kratko izobraževanje ter izpit na Centru za izobraževanje v pravosodju Ministrstva za pravosodje. V skladu z novo direktivo se zdaj tudi preverja, ali sodni tolmači dejansko aktivno delujejo na tem področju, vsakih pet let pa morajo predložiti tudi dokazila o stalnem strokovnem izpopolnjevanju. Takšna izobraževanja organizirajo stanovska društva, jezikovne šole in od oktobra 2018 tudi Center za pedagoško izpopolnjevanje Filozofske fakultete v Ljubljani, kjer poteka prvi akademski program strokovnega izpopolnjevanja za sodne in skupnostne tolmače (več o tem v prispevku [Mojce Schlamberger Brezar in Amalije Maček](#)).

Uradna ustanovitev EULITE novembra 2009 je bila pravzaprav sklepno dejanje istoimenskega evropskega projekta, ki je bil namenjen izoblikovanju te organizacije in ga je vodil prof. dr. Erik Hertog z univerze v Antwerpnu. Ustanovni člani so bila stanovska društva TEPIŠ iz Poljske, APTIJ iz Španije, strokovnjakinja dr. Christiane Driesen (podpredsednica EULITE, predavateljica na inštitutih ESIT in ISIT ter prejemnica ugledne nagrade Danice Seleskovitch) iz Hamburga in Liese Katschinka z Dunaja, fakultete Lessius (zdaj KU Leuven – nosilna članica projekta) iz Antwerpna, Herriot Watt iz Edinburga ter Oddelek za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani, konkretno dr. Amalija Maček in dr. Sandro Paolucci. Ustanovni člani so se dogovorili o strukturi organizacije, zasnovali njen statut, izvedli raziskave v posameznih državah članicah ter navezali stike s stanovskimi organizacijami.

Polnopravni člani EULITE so lahko le stanovska združenja sodnih tolmačev ali splošna prevajalska društva, ki imajo posebno sekcijo sodnih tolmačev. Polnopravna članica EULITE iz Slovenije je Sekcija sodnih tolmačev (SST) pri Društvu prevajalcev in tolmačev Slovenija (DPTS), ki ga vodi Barbara Rován. Pridruženi člani so lahko zainteresirani posamezniki in akademske institucije, ki se ukvarjajo s področjem sodnega tolmačenja. Pridruženi akademski član je tako Oddelek za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani, odgovorna oseba za stike z EULITO pa doc. dr. Sandro Paolucci.

Namen EULITE je povezovanje sodnih tolmačev po Evropi, zbiranje podatkov o izobraževanju na področju sodnega tolmačenja (projekt QUALETRA), ustvarjanje enotne baze kakovostnih sodnih tolmačev (temu je namenjen projekt LIT Search), zagotavljanje višjih standardov kakovosti tolmačenja ter ustreznih tehničnih pogojev (pobuda za uvedbo posebnega ISO-standarda, vpogled v dokumentacijo, ustrezna tehnologija pri simultanjem tolmačenju ali tolmačenju na daljavo, npr. projekt AVIDICUS), vzpostavljanje ustreznih študijskih programov za izobraževanje sodnih tolmačev (temu sta bila namenjena projekta TRAFUT, v katerem sta prav tako sodelovala A. Maček in S. Paolucci, in TraiLLD, v katerem je sodelovala A. Maček), navezovanje stikov in izboljšanje sodelovanja s sodno in policijsko vejo oblasti, izobraževanje sodnikov (temu bo namenjena tudi letna konferenca v Luksemburgu marca 2019).

Pri svojem delu se EULITA povezuje z organizacijami s področja znakovnega jezika (temu je namenjen projekt JUSTISIGNS) in pri pripravah mednarodnih dogodkov sodeluje s krovno organizacijo na področju tolmačenja za skupnost ENPSIT (European Network for Public Service Interpreting & Translation) ter nacionalnimi združenji prevajalcev in tolmačev. Gradiva vseh konferenc, ki jih je organizirala EULITA, najdete na spletni strani <https://eulita.eu/>. Vodstvo EULITE – prva predsednica je bila Liese Katschinka, trenutna predsednica je Daniela Amodeo Perillo – je v stalnem stiku tudi s Sodiščem EU v Luksemburgu ter z zakonodajalci na Svetu EU. EULITA je profesionalno združenje, ki ga vodijo priznani in predani strokovnjaki, zato tako med sodnimi tolmači kot med politiki in pravnimi strokovnjaki uživa visok ugled.